

Տաճկաստանի ամեն կողմն հանգանա-
կութիւններ բացուած են ինպատ սովե-
լոց, ինչպէս նաև նոյն կողմեր բնակիչ ե-
զող իւրաքանչիւր ազգաց ի Պօլսոյ գտնը-
ւած Պատրիարքարանաց և զլիաւորաց
կողմանէ ևս յատուկ յանձնախումբեր
կազմած՝ իւրաքանչիւրն իւր ազգի հա-
մար առանձին հանգանակութիւն բացած
է և օգնութիւն կհասցնէ տառապելոց:

Ըստ այսմ Պօլսոյ Հայոց Պատրիար-
քարանի կողմէն ևս մեր սովալլուկ եղբարց
համար ամեն կարելի միջոց ձեռք առնը-
ւելով՝ օգնութիւններ հայթայթած և
հասուցած են որոց արժան է: Մի և նոյն
ժամանակ՝ ինչպէս սովալլուկ Հայոց տե-
ղական ազգային մի քանի թաղական խոր-
հուրդներէն պաղատագին խնդիրներ, նոյն-
պէս Պօլսոյ Հայոց Ս. Պատրիարք Վեր-
Ներսէս Արքեպիսկոպոս թախանձագին
գրութիւն և հեռագիր փութացուցին առ
Վ. Ե. Հ. Հայրապետ մեր, որով կհայցէին
Ռուսաստանի Հայերէն ևս օգնութիւններ
հասցնել առ սովալլուկ Հայս:

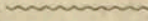
Վ. Ե. Հ. Հայրապետ՝ ըստ տրամադրու-
թեան օրինաց՝ ներկայ ամսոյս մէջ Պայ-
սերական Պառավարութենէն թոյլտու-
թիւն ընդունելով՝ Սինօզի միջոցաւ թե-
մական Ատենից և Հոգևոր կառավարու-
թեանց վերայ պէտք եղած պատուէրները
հասցուց և տնօրինեց՝ ամեն կողմ նը-
պասաներ հաւաքելոյ համար:

Արդ մեր սիրելի եղբայրներ անշուշտ
կզգան Ասիական Հայոց, — որք ևս մեր
սիրելի և հարազատ եղբայրներ են, — սո-
վոյն տիրած կողմերում գտանեալ քան և
հինգ հազար սովալլուկ Հայոց կը կրկնուի
զժբազդ և թշուառ վիճակը և մահամերձ-

ձգնաժամ վտանգը, կիւութան ըստ կարեաց
ձեռն օգնութեան կարկառելոյ, քաջ գիտ-
նալով՝ որ ամեն մի կուպէկը՝ մահուան ձի-
րաններէն մի մի հայ՝ մէն մի սովալլուկ եղ-
բայրը կորզելոյ պիտի ծառայէ:

Ո՛հ, զի՛նչ քան զայս նուիրական առա-
քինութիւն վսեմ և գերազանց կարող է
լինել քաղցածին հաց տալով, մերկը ըզ-
գեցնելով: Ըստ որում աշխարհի Փրկիչ
Յիսուս Քրիստոս այսպիսի առաքինու-
թիւնքը ինքեան արած կընդունի: Ո՛ւր
թողումք՝ որ այն քաղցածները՝ Հ. Ե. Հ. և
մեր արեւակից հարազատ եղբայրները են,
և անդադար և սրտառուչ պաղատանօք
կբաղենն մեր սրտից զգացումները և ա-
ղիքները կգալարեն կարծես հոգեվարք և
շնչասպառ անկեալ՝ Գ-ն, օգն-նիւն և
հայցելով:

Հայեր, ողջամիտ և հարազատ Հայեր,
մեր բարեհամբաւեալ սովորական առա-
տասրտութեամբ և ողորմածութեամբ
փութամք մեր եղբարց օգնելոյ և զնոսա
ըստ կարելոյն մխիթարելոյ:

Ի ԳԻՍՈՒ Վ. Ա. Ն. Բ.

ԽՖ-ԷԸ-ՆԵ-Ն ԱԸ-Ը-Գ Ժ-Ն-ԷԸ-Ը

Նուխոյ Վիճակումն երկու նշանաւոր հի-
նօրեայ Վանորայք կան, — Ճալէթու և Սրբոյն
Նղիշէի Առաքելոյն Գիսու. — այն Վանորայք ի
վաղուց անտի ցայտօր պահպանված են և պահ-
պանվում են տեղական Յաջորդ Վարդապետաց
վերահայեցողութեամբը, Ճալէթու վանուց շի-
նութեանց մէջ ժամանակ առ ժամանակ վերանորո-
գութիւններ են եղած, որպէս ի ժամանակի . . .

. Արամեանցի, նոյն-
պէս և ներկայ Յաջորդ Արթանէս Վարդապետի
Մուրատեանց, Թէպէտ Գիսու Վանուց համար
չեմ մոռանում աւել՝ զի Արամեանցի օրօքն ի

նախն հետ հետզհետէ եղել են վերանորոգութիւններ առանձին տրօք բարեկաշտ ժողովրդոց նուազ, բայց սենեակներն այնպէ՛ կիսակատար մընում էին, յորս իջեանկողջ հնար չկարուստի և մեծ նեղութիւն էր լինում սրտեռանդն ուխտաւորաց, մանաւանդ անձրեային ժամանակներում:

Այս (անցեալ) 1874 թուականում, Վիճակիս Յաջորդն՝ ձեռն զարկեց նորոգել այս վանքի սենեակների շինութեանց թերութիւնները: Նախ հրահրելով իւր մօտ զարբիները, պատուիրեց ուստառուչ խրատական բաներ խօսելով՝ յորդորեց նորանց որ ամեն մէկն վանքի սենեակների լուսամուտների համար՝ մէկ հատ երկաթակապ վանդակ շինեն ի յիշատակ կենդանեաց և ննջեցելոց իւրեանց, ամենն ուրախութեամբ յարգելով Վարդապետի այսօրինակ առաջարկութիւնը կատարեցին: Այնուհետև շարունակարար միւս արհեստաւորները հրահրեց, Այս կերպով՝ փոռք Աստուծոյ՝ կարճ միջոցում պատրաստելով շինութեան բոլոր պարագաներն, և այլ ծախուց համար էլ զումար դրամոց՝ անձամբ կանգնելով և հսկելով՝ վերջացրեց աւելացնելով նորոգ շինութեանս գեղեցկութիւնը՝ տախտակամած դուրով և այլով: Նա և վերանորոգելով արևմտեան և հիւսիսային կողմերի պարիսպները: — Նորոգեալ սենեակներն են երկը:

Քաղաքումս վաճառականութեամբ պարապող Գողթան գաւառեցի Հանդամը զիւղեցի պարոն Գրիգոր Մկրտչեանն ևս՝ յիշեալ Յաջորդէն խրատաւորելով՝ Գիտու վանքին մի ճաշոց նուիրեց՝ ի յիշատակ ծնողաց իւրոց:

Արդի Յաջորդ՝ յօրէ մուտ գործելոյ ի պաշտօնն՝ — ի 1871 — ցայտօր թէև շատ աշխատութիւններ ունի թէ վանօրէից բարեկարգութեան վրայ, և թէ ուսումնարանաց ապառիկ արդեանց հողատարութեանց համար, որոնց ժողովմանը յոյս չկար, բայց նոցա ոչ մէկն այնքան զգալի չերևում հասարակութեան աչքին, որքան Գիտու վանուց սենեկաց նորոգման համար արած ջանքն:

Ասան որոյ՝ Նուազ հասարակութեան բարեփառ անձինքներն՝ իւրեանց խորին շնորհակալութիւնը մատուցանելով յիշատակեալ Փոխանորդին, և նորին ձեռնառ ազգաչէն անձանց՝

ներկայ շինութեան մասին, ամենախոնարհարար խնդրում են Չեր արքարախօս անատետրակի միջոցաւ հրատարակել այս ի գիտութիւն համազգայնոց մերոց, ի խրատաւորութիւն աշխատակիր վարդապետին, և ի բարի նախանձ պլոց:

Յ. ՄԵԼՔՈՆԵԱՆՅ.

Յ 50 Դեկտ. 1874 է
Ի Նուխի.

ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՆՊԱՍՏ ԵՐԿՍԵՌ
ԴՊՐՈՑԱՑ ԼԱՅՈՑ ԹԷԼԱԻ.

Խոթորոհութեան Աւարտ Կարգից:

Մէկ նաւի ղեկավարը՝ թէ որ ունենայ քաջ հմտութիւն ծովագնացութեան, և հողմոց բռնութեանէն անվեհչի սիրտ, անկասկած նա կարող է զազանացեալ պեաց զօրութիւնը խորտակելով ուղղել իւր նաւը դէպ ի նաւահանգիստ, այսպէս եթէ մի ժամանակ հետէ մեր ազգի ղեկավարները ունենային քաջ հմտութիւն ազգի կառավարութեան, մեր ազգը ի վաղուց պիտի նմանէր և հաւասարուէր ուսումնական յառաջադիմութեամբ, և բարեոքեալ վիճակով Եւրոպական լուսաւորեալ ազգաց հետ, սակայն ցաւօք սրտի պէտք է ասելք՝ որ մեր ազգը ըստ մեծի մասին նոր կամի ոտք դրնել ցանկալի ուսման այն աստիճանին՝ որոյ ծայրը արդէն հասել են Եւրոպական ինչ ազգերը ազգիս և այն յառաջադիմութիւնն էլ՝ զխառնրայէս է անձնազոհ աշխատութեամբ և քաջահմուտ կառավարութեամբ Հայրենեաց վերանորոգիչ Գէորգ Գ. Վաթուղիկոսի որ այնպիսի միջոյններով և այնպիսի հնարքներով կաշիստի մտաւորական և բարոյական յառաջադիմութիւնը ազգի մէջ տարածել, որ և օտար ազգերին անգամ նախանձելի է եղած, որոնց շատերէ լաված են վերոյիշեալ արթուն և հմուտ կառավարութեան վերայ մեծ զովեսաներ: Մեր Վեհափառ Հայրապետի հմուտ կառավարութեան կարևոր մասերէն մէկն էլ ուսումնականն է, որոյ համար հաստատել է վիճակների մէջ՝ վիճակաւորներին ազակից Թէմական վերատեսուչներ, որոց միայն պաշտօնը է ուսումնարանների բարեկարգութիւնը: Արդարև այս կարգալրութիւնը մեծ նշանակութիւն տուաւ ուս-